

**Izvešće o realizaciji mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u
poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine**

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

Kazalo:

Pregled aktivnosti u realizaciji mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine	3
I Uvod.....	3
II Realizirane mjere.....	3
III Aktivnosti na izvršenju ostalih mjera.....	4
Tabelarni prikaz realizacije mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine.....	8

Pregled aktivnosti u realizaciji mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine

I Uvod

Prihvatajući Prijedlog mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine od strane Parlamentarne skupštine BiH, stvorili su se uvjeti za ažurnije reagiranje mjerodavnih institucija u cilju rješavanja niza problema s kojima se susreću poljoprivredni proizvođači i prerađivači u Bosni i Hercegovini.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je nakon završene parlamentarne procedure usvajanja prijedloga mjera, obavijestilo (aktom broj: 08-3-07-1220/10 od 07.05.2010.godine) mjerodavne institucije o obvezi realizacije istih i dostavi pojedinačnih izvješća o aktivnostima poduzetim za njihovo ostvarenje.

Izvješće o realizaciji usvojenih mjera, prema mjerodavnostima i zaduženjima koje imaju, ni nakon upućene urgencije (akt broj: 08-3-07-1220-7/10 od 14.07.2010.godine), nisu dostavili entitetska ministarstva poljoprivrede i Odjel za poljoprivredu Brčko Distrikta BiH.

Sukladno pojedinačnim izvješćima koja su dostavili Vanjskotrgovinska komora BiH, Uprava za neizravno oporezivanje, Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja, te Ured za veterinarstvo, urađen je kompletan prikaz realiziranih i djelomično izvršenih mjera, te onih za koje je potrebno dulje vremensko razdoblje ostvarenja.

II Realizirane mjere

Značajan pomak u realizaciji usvojenih mjera predstavlja analiza i izrada „Proizvodno-potrošnih i vanjskotrgovinskih bilanca za 2009.godinu“. Na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Vijeće ministara BiH je, na 130. sjednici, održanoj 19. kolovoza 2010.godine, usvojilo i razmotrilo navedeni dokument kojim se stiče cjelokupan uvid u trgovinski promet (uvoz/izvoz) Bosne i Hercegovine. Na taj način stvorena je baza za izradu realnih i efikasnijih politika za poboljšanje uvjeta poslovanja domaće proizvodnje.

Važan segment zaštite domaće proizvodnje ogleda se u utvrđivanju, izmjeni ili dopuni pravne regulative Bosne i Hercegovine. S tim u svezi, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa pokrenulo je inicijativu za izmjenju i dopunu Zakona o carinskoj politici BiH, a što ujedno predstavlja i izvršenje jedne od usvojenih mjera. Naime, nakon završenog postupka izrade Zakona, prikupljanja neophodnih mišljenja, te usvajanja Nacrta zakona na Vijeću ministara BiH, Parlamentarna skupština BiH je, na 75. sjednici Zastupničkog doma od 07. travnja 2010.godine, te 47. sjednici Doma naroda od 24. lipnja 2010. godine, razmotrila i usvojila izmjene i dopune postojećeg Zakona o carinskoj politici BiH. Zakon je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 54/10 i stupio je na snagu osmog dana od dana objave.

Nadalje, iznalaženjem modaliteta i eventualnih rješenja za pomoć peradarskoj proizvodnji u BiH, Vijeće ministara BiH je na 106. sjednici održanoj 03. prosinca 2009. godine donijelo Odluku o utvrđivanju količina tarifnih kvota s kojima se želi utjecati na neregularnost kvota strojnog i iskoštenog mesa. Odlukom je regulirano pitanje tarifnih kvota komada bez kostiju i klaničnih proizvoda od kokoši vrste *Gallus domesticus* u blokovima i smrznutim komadima, te su zahtjevi kompanija koje se bave peradarskom proizvodnjom u BiH u većem dijelu usvojeni.

III Aktivnosti na izvršenju ostalih mjera

U proteklom razdoblju, kako od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, te drugih mjerodavnih institucija na državnoj razini, napravljen je značajan pomak u realizaciji onih mjera za koje je predviđen duži rok njihove provedbe.

Jedna od tih mjera je i uspostava sustava monitoringa i evaluacije u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka uz jačanje analitičke sposobnosti u cilju detaljnih analiza efikasnosti provedenih strategija, programa i mjera. Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donio je Odluku o uspostavi sustava monitoringa i evaluacije za sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka BiH, koja je objavljena dana 29. ožujka 2010. godine u „Službenom glasniku BiH“, broj 24/10. U prethodnom razdoblju formiran je Pododbor za uspostavu navedenog sustava, koji je na sastanku održanom 27.01.2010.godine utvrdio predmet monitoringa i evaluacije u svom početnom dijelu formiranja. Usuglašeni predmet predstavljaju harmonizirane mjere ruralnog razvitka i poticaji u poljoprivredi.

Mjera harmonizacije poticajnih mjera (definicije komercijalnih posjeda, utvrđivanje kriterija podrški u poljoprivredi, podrške registriranim polj. gospodarstvima) ostvaruje se uz pomoć Projekta EC 3P BHRD „Jačanje kapaciteta za programiranje ruralnog razvitka“ koji radi na donošenju mjera u oblasti ruralnog razvitka i pomoću pilot Projekta EC «Jačanje i harmonizacija informacijskih sustava u poljoprivrednom i ruralnom sektoru BiH» koji će utvrditi monitoring i evaluaciju poljoprivrednih gospodarstava koji u svom poslovanju koriste razne vrste poticajnih mjera.

Nadalje, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donio je Odluku o formiranju Radne skupine za ruralni razvitak u okviru koje je formiran Tehnički tim sa zadatkom da usporedi i uskladi mjere ruralnog razvitka u okviru postojećeg programa subvencija u entitetima BiH i Brčko Distriktu BiH, te pripremi procjene o mjerama ruralnog razvitka koje bi bile obuhvaćene IPARD programom na državnoj razini. Mjere ruralnog razvitka su dogovorene ali nisu u potpunosti razvijene. Napravljen je komparativni pregled ovih mjera po entitetima i BD i radi se na pripremi prijedloga zajedničkih kriterija.

U cilju uspostave tijela i strukture za preuzimanje IPARD fondova, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donio je Odluku o formiranju Radne skupine za uspostavu sustava plaćanja u okviru IPARD Programa, broj 08-02-188/10 od 21.01.2010. godine i Odluku o formiranju Radne skupine za uspostavu Upravljačkog odbora odgovornog za upravljanje IPARD Programom, broj 08-02-199/10 od 21.01.2010. godine, u cilju uspostave IPARD operativne/ih strukture/a u Bosni i Hercegovini, neophodne za preuzimanje fondova EU namijenjenih za ruralni razvitak kada Bosna i Hercegovina stekne uvjete za korištenje istih (dobije status kandidata za članstvo u EU). Također, implementirajući Zakon o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvitku BiH, na prijedlog Ministarstva, Vijeće ministara Bosne i

Hercegovine je na 91. sjednici, održanoj 17.06.2009. godine, donijelo Odluku o uspostavi Ureda koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 77/09.

Obzirom na neujednačeno zakonsko uređenje duhanske oblasti u Bosni i Hercegovini, te sve veće nezadovoljstvo predstavnika duhanske industrije u BiH, Parlamentarna skupština BiH donijela je Zakon o duhanu BiH, koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 32/10. Ovo predstavlja preduvjet za izvršenje mjere za poboljšanje uvjeta u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji BiH koja se odnosi na izradu podzakonskih akata za specifično reguliranje pojedinih dijelova ove oblasti (proizvodnja duhana, oblast otkupa i obrade duhana, procjena kvalitete sirovog duhana, razvrstavanje cigareta s markicama i dr.). Pored Zakona o duhanu BiH, u cilju stvaranja zdrave konkurencije i uređenja unutarnjeg tržišta, koristeći iskustva u zemljama okruženja pokrenuta je procedura izmjene Zakona o akcizama u cilju oslobađanja repromaterijala od dodatnih dažbina (plavi dizel, mineralno gnojivo, sjeme i sadni materijal itd.). Ovim Zakonom se uređuje oporezivanje prometa određenih vrsta proizvoda (akcizni proizvodi) posebnim oblikom poreza-akcizom na teritoriju BiH.

U cilju pokretanja procedure za donošenje zaštitnih mjera za određene domaće poljoprivredne i stočarske proizvode, posebice onih koji su predmet prekomjernog uvoza, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Parlamentarna skupština BiH donijela je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj tarifi BiH, koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 14/10. Također, Vijeće ministara BiH donijelo je Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza i Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o postupku i načinu utvrđivanja antidampinške i kompenzatorne dažbine, objavljene u „Službenom glasniku BiH“, broj 16/10.

Kako bi se ostvarila striktna primjena pravnih propisa i procedura za utvrđivanje carinske vrijednosti prilikom carinjenja uvoznih roba u BiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH je izdala nalog svim organizacijskim jedinicama s ciljem da izvrše pojačanu kontrolu ispravnosti i zakonitosti: utvrđivanja carinske vrijednosti; tarifnog svrstavanja; preferencijalnog podrijetla; krajnje uporabe; obračuna i naplate uvoznih dažbina. Kao rezultat pojačane kontrole uvoza predmetne robe organizacijske jedinice Sektora za carine su u kontroliranom razdoblju (svibanj-kolovoz) uputile 92. zahtjeva za provjeru dokaza o podrijetlu i 154. zahtjeva za provjeru vjerodostojnosti faktura u zemlje izvoznog carinjenja. Također, naknadna carinska kontrola je aktivirajući kontrolne timove, sukladno svojim mjerodavnostima izvršila kontrole većeg broja uvoznih/izvoznih poduzeća u BiH. Obzirom da se još razmatra pravni model i način financiranja Povjerenstva/Koordinacionog odbora za uvid u podatke o prekograničnom prometu roba (prema utvrđenom prijedlogu mjera), Uprava za neizravno oporezivanje je poslala od početka 2009. godine do danas ukupno 41 primjerak EUR 1 obrasca, kojim se provjerava podrijetlo robe, zbog sumnje u podrijetlo mesa uvezenog u BiH iz Makedonije. Od toga je za 17 obrazaca potvrđeno da su ispravni, dok se za preostalih 24 još čekaju rezultati.

Jedna od mjera za koje je mjerodavan Ured za veterinarstvo predstavlja osiguranje odgovarajućih uvjeta za inspeksijsku veterinarsku kontrolu na graničnim prijelazima. Trenutačno, samo su prostorije jednoga GVIP-a (granični veterinarski inspeksijski prijelaz) smještene u uredu kontejnerskog tipa, dok su sve ostale u zajedničkim prostorijama sa carinskim tijelima. Na GVIP-u Rača postoji odvojen objekt sa svim sadržajem i ukupne površine 930 m², u kojemu postoje odvojeni dijelovi za pregled živih životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, sirovina životinjskog podrijetla, hrane za prehranu stoke i lijekova koji se uporabljavaju u veterinarskoj medicini. Pored kontrole i pregleda, granični veterinarski

inspektori uzimaju i uzorke za vršenje odgovarajućih brzih analiza u priručnim laboratorijima, a dio uzoraka se šalje u ovlaštene laboratorije. Izvršeno je i materijalno osiguranje graničnih veterinarskih prijelaza. Također, svakom graničnom veterinarskom prijelazu omogućeno je da ima internet konekciju. Elektronskim ispunjavanjem obrasca tzv. ZVUD-a svi granični veterinarski prijelazi su uvezani u jedan sustav ne samo sa KV već i sa predstavnicima uvoznika- špediterima. Sve informacije o pošiljkama koje se pregledaju na graničnom veterinarskom prijelazu od strane graničnog veterinarskog inspektora se prosljeđuju u centralnu bazu koja se nalazi u UV. Druga mjera odnosi se na osiguranje zdravstvenog statusa populacije životinja u BiH, u okviru koje je Ured za veterinarstvo u 2010. godini donio Naredbu o mjerama kontrole zaraznih i parazitskih bolesti životinja, njihovom provođenju i financiranju u 2010. godini („Službeni glasnik BiH“, broj 19/10) kojom je propisan minimalan opseg provođenja kontrole zaraznih bolesti životinja.

Nadalje, u cilju harmonizacije propisa EU, te donošenja mjera za rano otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja, donio je Pravilnik o mjerama kontrole njukastl bolesti („Službeni glasnik BiH“, broj 35/10), Pravilnik o mjerama za suzbijanje i kontrolu influence ptica („Službeni glasnik BiH“, broj 35/10), Pravilnik o mjerama za kontrolu i iskorjenjivanje plavog jezika („Službeni glasnik BiH“, broj 38/10), Pravilnik o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge („Službeni glasnik BiH“, broj 38/10), Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom („Službeni glasnik BiH“, broj 46/10), Pravilnik o praćenju zoonoza i uzročnika zoonoza („Službeni glasnik BiH“, broj 46/10).

Prema mjerodavnostima Uprave BiH za zaštitu zdravlja bilja, te člankom 22. Zakona o zaštiti zdravlja bilja, propisana je uspostava fitosanitarne inspekcije. U cilju ostvarenja zakonske obveze i obveze koja proizilazi iz Prijedloga mjera, Uprava je u suradnji s mjerodavnim institucijama entiteta i BDBiH izradila Pravilnik o uvjetima za imenovanje fitosanitarnog inspektora koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 33/10 od 26. travnja 2010. godine. Po objavljivanju ovoga Pravilnika Inspektorati entiteta i BD BiH mogu nakon pravnih obveza imenovati fitosanitarne inspektore kako na graničnim prijelazima tako i u unutrašnjosti. Pravilnik je uz dopis prosljeđen entitetskim inspektoratima i inspektoratu BDBiH i Uprava će pratiti daljnje aktivnosti inspektorata.

U cilju pokretanja procedure pregovaranja radi potpisivanja ugovora za međusobno priznanje liste laboratorija i certifikata u okviru CEFTA zemalja, Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja i Ured za veterinarstvo ostvarili su značajne pomake. Uprava je pokrenula proceduru potpisivanja Sporazuma o međusobnoj suradnji s Upravom za zaštitu zdravlja bilja Srbije, a trenutačna suradnja između mjerodavnih tijela za oblast veterinarstva zemalja CEFTA i Ureda za veterinarstvo je na razini obavještanja i razmjene informacija koje se odnose na oblik i sadržaj veterinarsko-zdravstvenih certifikata koji prate pošiljke živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla u međunarodnom prometu i njihovo izdavanje. Neophodno je naglasiti da je u suradnji s Uredom za veterinarstvo i Upravom BiH za zaštitu zdravlja bilja, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa izradilo Mapu puta s ciljem stvaranja uvjeta za izvoz proizvoda životinjskog i biljnog podrijetla, s konkretnim rokovima i izvršiteljima, koju je Vijeće ministara BiH, na 131. sjednici, održanoj 26. kolovoza 2010. godine, razmotrilo i usvojilo navedeni dokument.

U razdoblju do prosinca tekuće godine, Prijedlogom je utvrđena i mjera izrade Strategije robnih rezervi u BiH. Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donio je Odluku o formiranju radne skupine za izradu nacrta akcionog plana za razvitak robnih rezervi u BiH. U cilju iznalaženja modaliteta za unaprjeđenje sustava robnih rezervi zatražena je tehnička

podrška FAO. Prijedlog projekta kojim bi se pružila tehnička podrška Ministarstvu je zvanično prihvaćen u rujnu 2010. godine.

Napominjemo, mjere koje se donose na prioritetno usklađivanje entitetskih propisa i propisa BDBiH sukladno Zakonu o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvitku BiH (prema navedenom Zakonu, entitetski zakoni i drugi propisi se trebaju uskladiti u roku od godinu dana od dana stupanja Zakona na snagu, tj. do lipnja 2009. godine), te prioritetno ažuriranje i usvajanje Operativnih programa entiteta i Brčko Distrikta BiH u cilju implementacije Strateškog plana BiH za harmonizaciju poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka 2008-2011, Ministarstvo je od mjerodavnih entitetskih ministarstava zatražilo izvješće o poduzetim aktivnostima na realizaciji navedenih mjera, ali odgovor još nije dostavljen.

Na razini Federacije BiH potrebno je izgraditi funkcioniranje softvera, naročito u svezi s fitosanitarnim komponentama, kako bi se moglo nastaviti s uvođenjem IMS u oba entiteta. Povodom navedene mjere, Inspektorat FBiH je pokrenuo i završio aktivnosti oko kupovine potrebitog sustava, dok bi se kroz tekući projekt Svjetske banke financirale aktivnosti koje će sustav dovesti u punu funkciju i time ostvariti krajnji cilj, a to je razmjena podataka kako s institucijama inspeksijskog nadzora, tako i sa ostalim institucijama pa time i Upravom BiH za zaštitu zdravlja bilja. U tijeku je tehnička realizacija potrebitih aktivnosti, koje će trajati do kraja godine, a u idućoj godini će se Inspektorat uvesti u IMS u punom kapacitetu, čime bi se zacrtana mjera ispunila u potpunosti.